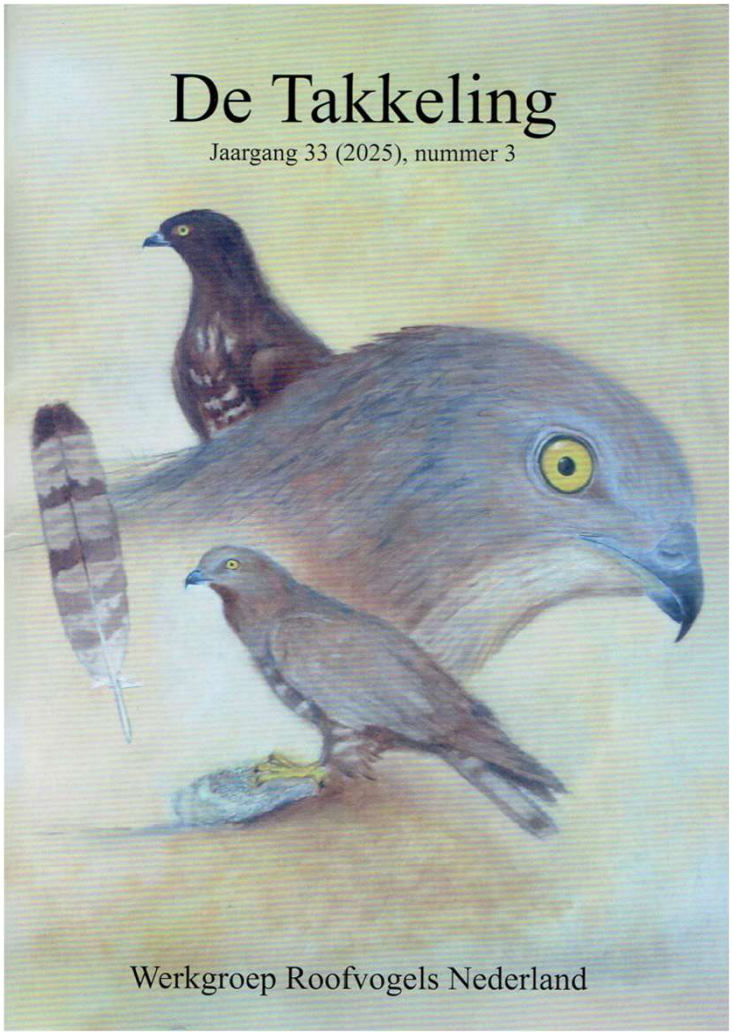
Naar aanleiding van Bijlsma (2025)

Roofvogels op nestkaarten in 1996-2024: een overzicht en een voorstel tot verbetering

Rob G. Bijlsma

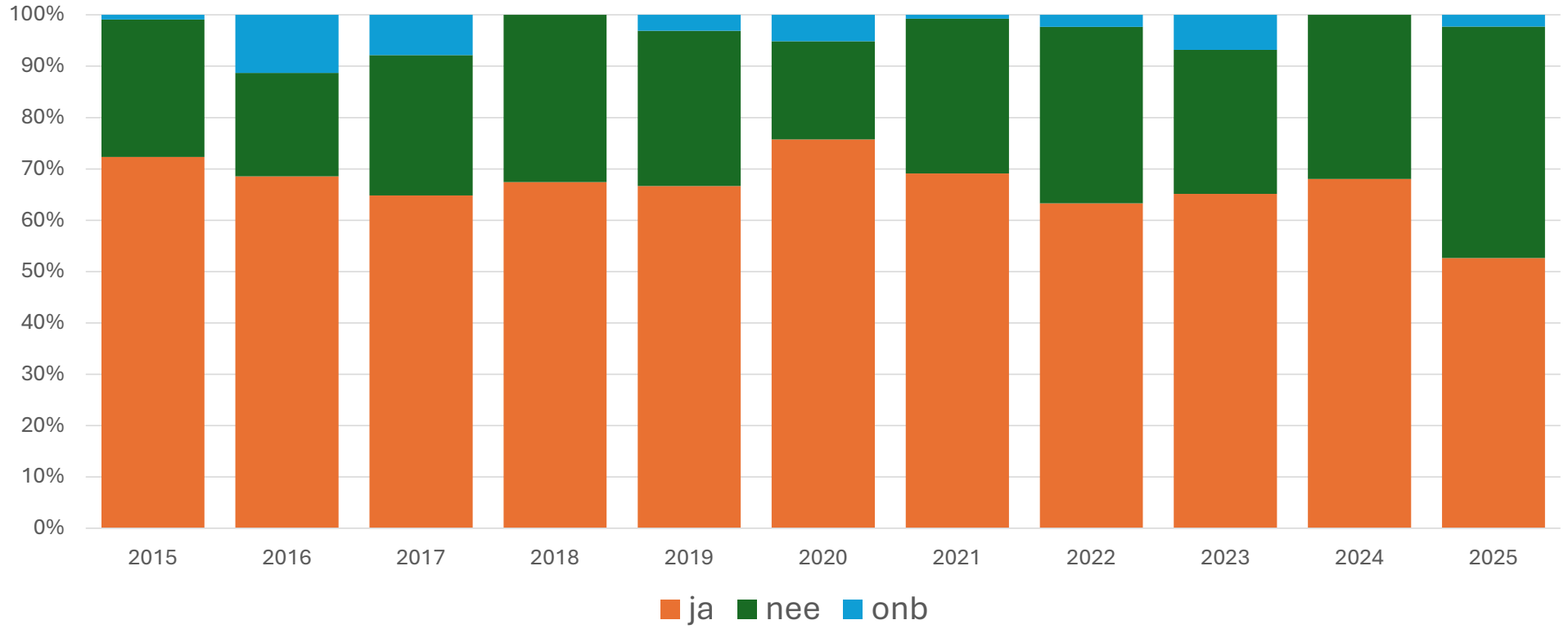

Voorstel Bijlsma (2025) en wensen WRZ.

- Alleen kaarten bij nest met ‘inhoud’ (eieren of jongen). Verzoek gedaan bij Sovon. Zij gaan in het vervolg selecteren. Dus kaarten zonder ‘inhoud’ blijven welkom. Denk aan bezettingsgraad nestkasten (vooral Torenvalk, voorbeeld 1) en paren die niet verder komen dan nestbouw (Buizerd, voorbeeld 2) en zomernest Wespendief (voorbeeld 3).
- Maak maar één kaart per broedpaar aan. Deel daarom de nestkaarten met de hele groep. Een tweede kaart pas als een vervolglegsel bewezen is.
- Alleen invullen wat echt is gezien en geteld. Gebruik het veld opmerkingen voor relevante info en vermijd overbodige zaken.
- Niet alle ouders zijn adult! Gebruik de juiste term.
- Vermeld alle nestbezoeken. Ook die van de nacontrole!!
- Vul daarna pas het broedsucces in.
- Voor wat betreft nestlocatie. Vermeld altijd eerst de officiële plaatsnamen en daarna verdere details. Raadpleeg bij twijfel deze lijst. Voorbeelden: (1) Middelburg, Sint Laurens, weitje van Piet ; (2) Ossenisse, Stooienstad, Willemsen en (3) Wilhelminadorp, Roodewijk, Langeweg

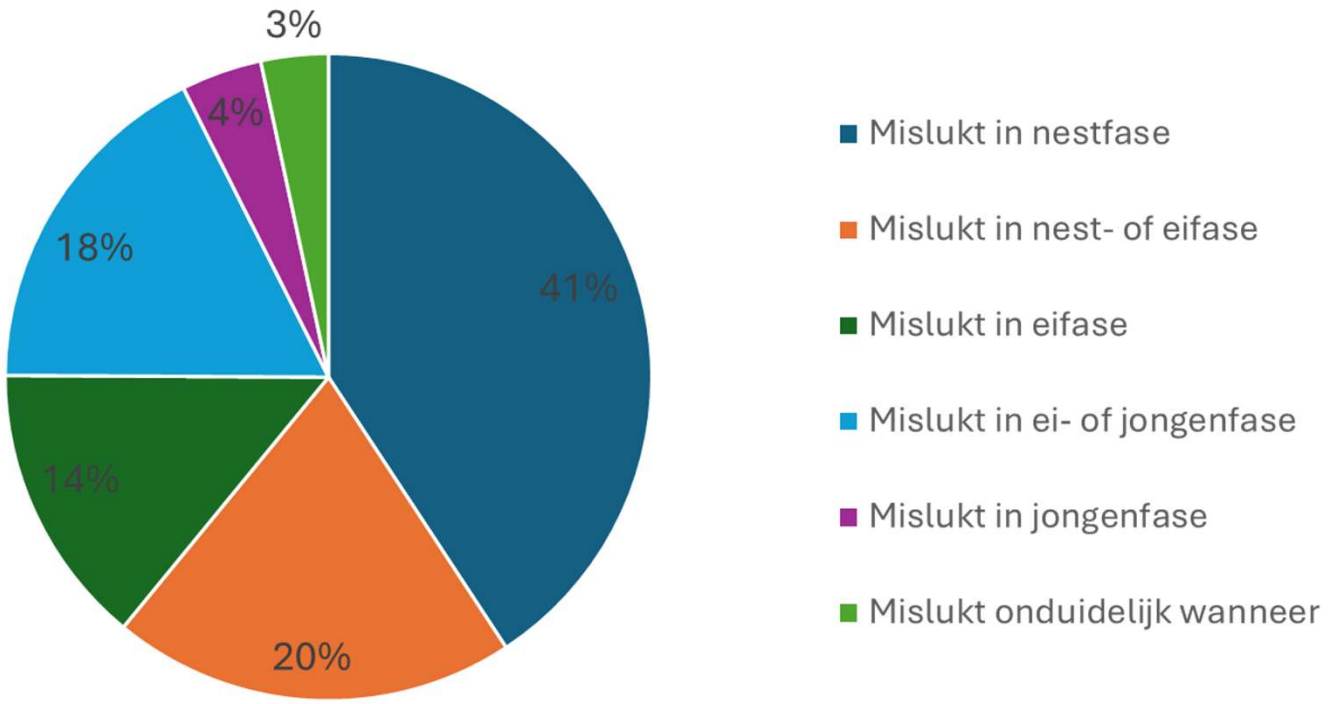
Voorbeeld 1

Bezettingsgraad nestkasten Torenvalk Zeeuws-Vlaanderen 2015-2025.

Voorbeeld 2

Mislukmoment Buizerd Midden Zeeuws-Vlaanderen 1995-2024 (N=297)

mislukt	52%
geslaagd	46%
onbekend	1%

Voorbeeld 3

Zomernesten Wespendief

Zomernesten van de Wespendief zijn nesten die door worden gebouwd in het zomerseizoen, maar waarin vervolgens geen eieren worden gelegd. Soms vinden zelfs prooivluchten naar zo’n nest plaats.
Er is een gerede kans dat in zo’n nest in het jaar daarop wel eieren worden gelegd.

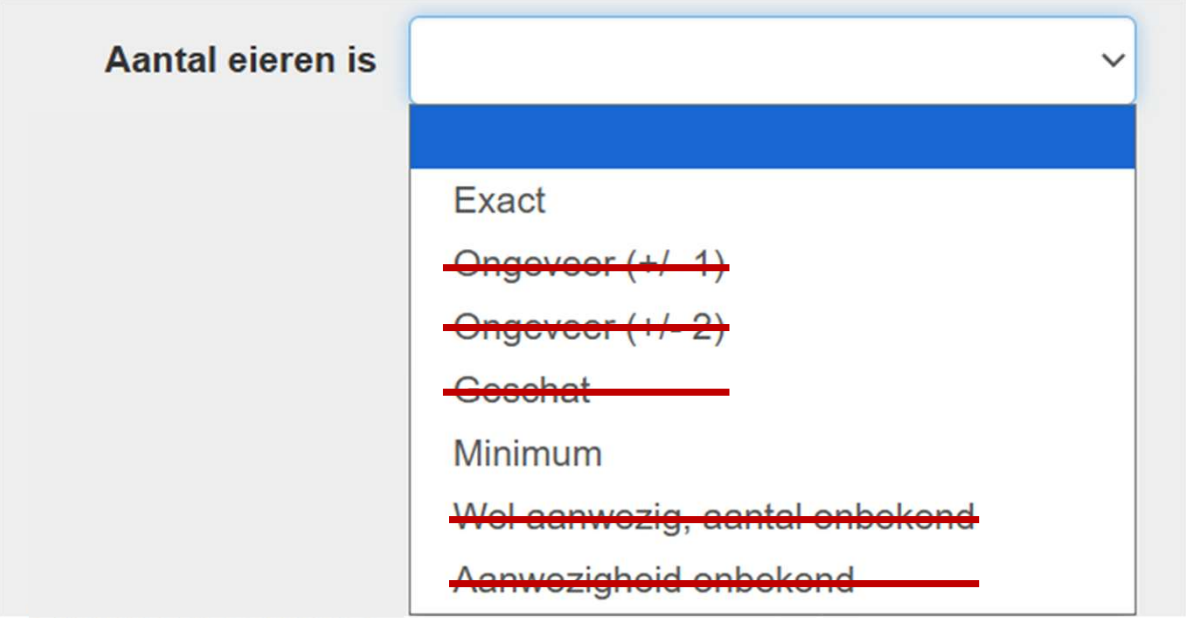

Maak op de nestkaart de juiste keuze

Ga als het maar enigszins kan voor exact, lukt dat niet dan minimum

Gebruik op de nestkaart de doorgestreepte mogelijkheden niet.

Biometrie

- Laat de ringer de info altijd zelf op de nestkaart zetten.
- Verzamel de juiste maten. Zie ‘Schema pullen’ hiernaast. Het is te downloaden vanaf de website.
- M.b.v. vleugellengtes kan de start eileg worden berekend. Het Excel-bestand ‘Berekening start eileg, leeftijd jongen etc.’ is te downloaden vanaf de website (zie voorbeeld hiernaast).

Nb1. Ook niet ringers mogen vleugellengtes meten, mits geregistreerd als nestonderzoeker bij Sovon. https://portal.sovon.nl/nestkaart.

Nb2.Met behulp van de vleuggellengte van het oudste jong kan de start van de eileg en het moment van nacontrole worden berekend.

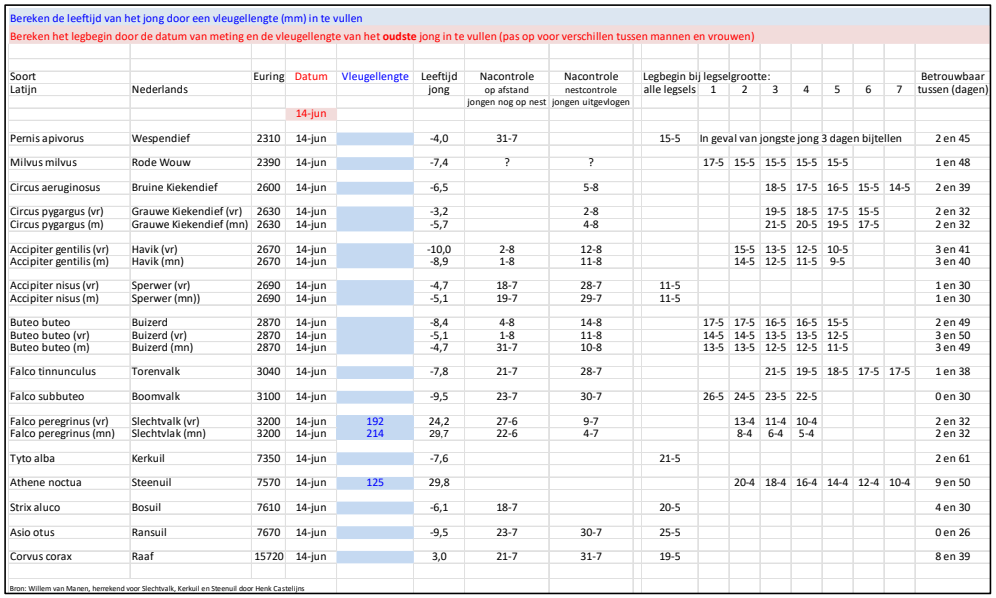
Schema pullen — niet verplicht

	Wespendief	Bruine Kiek	Havik	Sperwer	Buizerd	Torenvalk
Soortcode	WD	BN	HA	SR	BI	TV
Ringnummer	Ring	Ring	Ring	Ring	Ring	Ring
Vleugellengte	VII	VII	VII	VII	VII	VII
Gewicht (incl krop)	Gew (krop)	Gew (krop)	Gew (krop)	Gew (krop)	Gew (krop)	Gew (krop)
Laterale Tarsus	LT	LT			LT	
Klauw *		KI-	KI+			
Sekse		Sekse	Sekse	Sekse	Sekse	Sekse
		Hongermaliën				Foto stuit
Ringmaat in mm	13	9 of 11	11 of 13	5,5 of 7	11	7

	Boomvalk	Slechtvalk	Bosuil	Ransuil	Kerkuil	Steenuil	Raaf
Soortcode	CV	SQ	BU	RU	KU	SU	RA
Ringnummer	Ring	Ring + Kleur	Ring	Ring	Ring	Ring	Ring + Kleur
Vleugellengte	VII	VII	VII	VII	VII	VII	VII
Gewicht (incl krop)	Gew (krop)	Gew (krop)	Gew	Gew	Gew	Gew	Gew
Laterale Tarsus L	LT L						
Laterale Tarsus R	LT R						
Klauw **	-	KI+					
Sekse	Sekse	Sekse			Sekse		
	Foto boven- en onder-staart dekveren *				Band P8		
Ringmaat in mm	7	9 of 11	11	9	9	7	13

* met nagel KI+ en zonder nagel KI-

Eerste cijfer van de ringen: 5,5 met 1 - 7 met 3 - 9 met 5 - 11 met 6 - 13 met 7

Bereken de leeftijd van het jong door een vleugellengte (mm) in te vullen

Bereken het legbegin door de datum van meting en de vleugellengte van het **oudste** jong in te vullen (pas op voor verschillen tussen mannen en vrouwen)

Soort Latijn	Nederlands	Euring	Datum	Vleugellengte	Leeftijd jong	Nacontrole op afstand jongen nog op nest	Nacontrole nestcontrole jongen uitgevlogen	Legbegin bij legselgrootte: alle legsels	1	2	3	4	5	6	7	Betrouwbaar tussen (dagen)
			14-jun													
Pernis apivorus	Wespendief	2310	14-jun		-4,0	31-7		15-5	In geval van jongste jong 3 dagen bijtellen							2 en 45
Milvus milvus	Rode Wouw	2390	14-jun		-7,4	?	?		17-5	15-5	15-5	15-5	15-5			1 en 48
Circus aeruginosus	Bruine Kiekendief	2600	14-jun		-6,5		5-8				18-5	17-5	16-5	15-5	14-5	2 en 39
Circus pygargus (vr)	Grauwe Kiekendief (vr)	2630	14-jun		-3,2		2-8				19-5	18-5	17-5	15-5		2 en 32
Circus pygargus (m)	Grauwe Kiekendief (mn)	2630	14-jun		-5,7		4-8				21-5	20-5	19-5	17-5		2 en 32
Accipiter gentilis (vr)	Havik (vr)	2670	14-jun		-10,0	2-8	12-8			15-5	13-5	12-5	10-5			3 en 41
Accipiter gentilis (m)	Havik (mn)	2670	14-jun		-8,9	1-8	11-8			14-5	12-5	11-5	9-5			3 en 40
Accipiter nisus (vr)	Sperwer (vr)	2690	14-jun		-4,7	18-7	28-7	11-5								1 en 30
Accipiter nisus (m)	Sperwer (mn))	2690	14-jun		-5,1	19-7	29-7	11-5								1 en 30
Buteo buteo	Buizerd	2870	14-jun		-8,4	4-8	14-8		17-5	17-5	16-5	16-5	15-5			2 en 49
Buteo buteo (vr)	Buizerd (vr)	2870	14-jun		-5,1	1-8	11-8		14-5	14-5	13-5	13-5	12-5			3 en 50
Buteo buteo (m)	Buizerd (mn)	2870	14-jun		-4,7	31-7	10-8		13-5	13-5	12-5	12-5	11-5			3 en 49
Falco tinnunculus	Torenvalk	3040	14-jun		-7,8	21-7	28-7				21-5	19-5	18-5	17-5	17-5	1 en 38
Falco subbuteo	Boomvalk	3100	14-jun		-9,5	23-7	30-7		26-5	24-5	23-5	22-5				0 en 30
Falco peregrinus (vr)	Slechtvalk (vr)	3200	14-jun	192	24,2	27-6	9-7			13-4	11-4	10-4				2 en 32
Falco peregrinus (mn)	Slechtvlak (mn)	3200	14-jun	214	29,7	22-6	4-7			8-4	6-4	5-4				2 en 32
Tyto alba	Kerkuil	7350	14-jun		-7,6			21-5								2 en 61
Athene noctua	Steenuil	7570	14-jun	125	29,8					20-4	18-4	16-4	14-4	12-4	10-4	9 en 50
Strix aluco	Bosuil	7610	14-jun		-6,1	18-7		20-5								4 en 30
Asio otus	Ransuil	7670	14-jun		-9,5	23-7	30-7	25-5								0 en 26
Corvus corax	Raaf	15720	14-jun		3,0	21-7	31-7	19-5								8 en 39

Bron: Willem van Manen, herrekend voor Slechtvalk, Kerkuil en Steenuil door Henk Castelijns

Schatten leeftijd is ook een mogelijkheid

Foto’s van nestjongen met bekende leeftijd zijn er van twee soorten.

- Torenvalk
- Buizerd

Ze worden gezocht voor Bruine Kiekendief, Havik, Sperwer en Wespendief

Conclusies

- Ook nestkaarten zonder ‘nestinhoud’ zijn welkom.
- Vermeld alle nestbezoeken. Ook die van de nacontrole!
- Alles moet controleerbaar zijn. Dus eerst nestbezoek invullen en daarna pas broedsucces.
- Ga voor exact (zie voorbeeld 4).
- Zaai geen twijfel door overbodige info.
- Nacontrole Bruine Kiekendief met drone: oorzaak mislukking blijft meestal buiten beeld en het aantal jongen wordt vaak onderschat omdat ze van het nest lopen (zie voorbeeld 4). Ga daarom naar het nest en volg dit protocol.

Voorbeeld 4 (een schermafdruk vanuit het archief van de WRZ)

Nacontrole Bruine Kiekendief met drone niet altijd volledig

Legselgrootte en aantal uitgevlogen jongen worden alleen berekend met exacte gegevens. Als er ≥ staat, wordt NIET met het resultaat gerekend.

